

הניצים נגד היונה (שער ב.ניו מידל איסט)

מטרה אחת לחייו: לפוצץ את הממשלה, להתנקם בגולדה, שמנעה את בחירתו, להוציא את חברי מפלגתו בכוח מכיסאותיהם. השבוע עשה זאת, לעיני המדינה כולה, בציניות המתחסדת האופיינית לו. הוא פשוט הכריז כי המפד"ל תפרוש מן הממשלה, אם דיון יעשה זאת. בינתיים נסו במפד"ל פרטים על ההשתלשלות שסיפקה לרפאל את המניע למעשיו. כאשר נבחר חזני, ואחרי הצילומים הידירותיים, מיהר רפאל לחדר שני ושם, בחברת נאמניו, פרץ בכבד.

השבוע, אחרי שהתאושש, הכריז רפאל שאם משה דיון יצטרך אותו, די בשיחת-טלפון. עמדה זו הכריחה גם את יריבו, מיכאל חזני, ללכת באותה דרך. עוד לפני שהספיק לחמם את כיסאו החדש בממשלה, הכריז חזני כי יציע למפלגתו לפרוש מן הממשלה, אם לא תתקבל תוכנית דיון.

דיון, שלא התייחס ככבודייתך לתומכיו אלה, הפטיר לעבר חזני, בפגישתם הבאה: "אולי תגיד לי מה התוכנית שלי?"

כדי לפייס את רפאל, הוא מונה השבוע לתפקיד "יועץ" המשלחת הישראלית באו"ם. זהו תפקיד ריק, המחולק עלידי הממשלה בין חברי-כנסת בתור שוחו, פיוס או חלוקת-שלל. אולם רפאל נשאר מסוכך. מעתה והלאה יהיה בעקרב, המוכן לדקור כל רגל הצוערת בדרך לשלום, אם יעזור הדבר לחפלת הממשלה שבה לא ניתן לו כיסא.

מכה חדשה: אלון

אדם אחר שהמאורעות השפיעו עליו היה יגאל אלון. מייד עם קבלת תוכנית רוג'רס, הופיע בצורה דרמטית בצד יוזמת-השלום. הוא היה מוכן לקחת את הדגל, כדגלו האישי, בדרכו אל כס ראש-הממשלה.

אולם מעמדתו של דיון גרמה לשינוי טאקטי בעמדתו של יגאל. הוא לא חזר בו מעמדתו, אבל השבוע הבלית את הצד הניצי שבה.

קבלת תוכנית רוג'רס קברה, למעשה, את "תוכנית אלון" המפורסמת. ברור כי האמריקאים לא יסכימו אלא לשינוי-גבול "לא-מהותיים", בעוד שתוכנית אלון שואפת לסיפוחים. השבוע ניצל אלון הודמנות של סיור בהיאחזויות, כדי לחזור על תוכניתו, להציגה כי "מפת-השלום" של ממשלת ישראל. כך הובן הגאום עלידי כל העיתונות העולמית.

לפי תוכנית זו, דורש אלון "ריבונות יהודית" בביקעת-הירדן, חוף ים-המלחה, רכס-ההרים הסמוך של יהודה ושומרון מן הגלבוע עד הרי תברון, גוש-עציון, רמת-הגולן ושארם-אל-שייך, נוסף על קיום סיפוח ירושלים.

רק בשני פרטים סטה אלון מ"תוכנית-אלון" המקורית. הוא לא הזכיר עוד את סיפוח רצועת-עזה ואת סיפוח צפון-סני. תחת זאת בא רעיון אלטרנטיבי, הנמצא כבר בשלב ביצוע (ראה במדינה): יצירת חסימה בין סיני ובין רצועת-עזה, בצורת הגדרת התיישבות ב"פיתחת-רפיח", שתחבר את הנגב הישראלי אל הים-התיכון, ותכתר את הרצועה.

רעיון זה, יחד עם רעיון הגדרת-ההתיישבות בביקעת-הירדן, נועד להכניס את כל החלקים הערביים של הארץ לשני כיסים. תוכנית זו היא, כמובן, סטירת-לחי לא רק לעמדה הנאצרית, המציעה שלום רשמי תמורת החזרת כל השטחים, אלא גם לעמדה האמריקאית, המסכימה רק לשינוי-גבול קטנים.

אם ישראל תעמוד עליה, היא תוביל בהכרח לפיצוץ שיחות-יארינג בשלב מאוחר יותר, לעומת הפיצוץ המידי שאליו שואפים דיון ואנשי ארץ-ישראל השלמה.

בסוף השבוע היה ברור כי המלחמה האמיתית, ברגע זה, שוב אינה נטושה בין ישראל לים לבין ערבים. זוהי המלחמה פנימית כפולה, כשהכוחות הדוחפים בכל עם לעבר השלום לוחמים בכוחות הדוחפים בכיוון הפוך, בעוד הכוחות הבינלאומיים הגדולים משפיעים עליהם מלמעלה כאלים רחוקים.

המצב הוא עתה רחוק מלהיות מיואש. גורמי השלום עדיין עצומים. אך מי שזולזל בכוחות הנגדיים, הבין השבוע כי המאבק רחוק עדיין מסיימו — והוא פנימי.

למעקר יש, יחד עם גרוריה הערביים, 60 ח"כים. אם יפרשו דיון ואנשיו, לא יהיה למעקר רוב — גם בתוספת ארבעת ח"כי ל"ע. מעטים האמינו כי דיון אמנם יפרוש, ויסכן את כל עתידו המדיני בכחירות, שבהן היתה גולדה מנצחת אותו לבטח. אולם עצם האיום הספיק כדי לאלץ את הממשלה לקבל את הדקטאט שלו — ובכך הפך משה דיון, השבוע, לדקטטור של הממשלה. כיצד ישתמש דיון בכוחו זה?

היהודים הערבים

השבוע הוא דאג להדליף לעיתונאים כי לאחרונה הצליח ארבע פעמים לכפות את דעת היחיד שלו על הממשלה. הרשימה עגומה, מבחינת הערכת כושר-השיפוט של דיון עצמו:

- דיון כפה על הממשלה את נוסח התשובה ליוזמת רוג'רס. היתה זו התחכמות חסרת ערך, שהוכחה כחסרת-תועלת. אך היא חיזקה את מעמדו של דיון.
- כאשר התעלמו האמריקאים מנוסח זה, כפה דיון על הממשלה הפגנה של מורת-רוח, ועיכוב שיחות יארינג. גם הפגנה זו היתה חסרת כל תועלת ממשית, אך חיזקה את דיון בממשלה.
- היה זה דיון שכפה על הממשלה לשנות את דעתה לגבי שני האלג'יריים שהורדו ממטוס בלור, ולהחזיקם במעצר. השבוע נתגלה לכל בר-דעת שהיה זה מעשה-טירוף, שהכשיר את הקרקע התעמולתית למיתקפת החטיפות של הפיזאיון, ושירת אותם במישרין.
- השבוע כפה דיון על הממשלה את הפסקת שיחות-יארינג. בכך איבד דה ישראל, למעשה, את רוב היתרונות שהשיגה לפני חודש, כאשר הסכימה לתוכנית-רוג'רס. הדבר הכניס את יוזמת-השלום למבוי סתום, הזמין לחצים מדיניים אמריקאיים ולחצים צבאיים סובייטיים.

הרושם המרעא היה שכל המעשים האלה של דיון נועדו בעיקר לחזק את מעמדו בזירה הפנימית הישראלית.

אם היה ספק בכך, הרי בא דיון עצמו, והשמיע לפתע את פסוקו התמוה ביותר: שאנו נמצאים בשלב הסופי של המלחמה. לשם מה אמר זאת?

לפי גירסה אחת: היה זה תימרון-הטעיה, כמו אימרתו המפורסמת, ערב מלחמת ששת הימים, כי "עכשיו זה מאוחר מדי או מוקדם מדי לפתוח במלחמה".

לפי גירסה שנייה: אחרי שחזק את מעמדו בקרב הניצים, רצה לשפר את תדמיתו גם בקרב היונים, לפי השיטה הדיינית המפורסמת. האיש שאיפשר לדיון כמה מתמוגגי השבוע, היה יצחק רפאל.

ערב בחירתו של מיכאל חזני, כבר היה ברור כי מעתה יראה רפאל

תכנית אלון

זוהי התוכנית המקורית, שפורסמה על-ידי יגאל אלון בשבועון האמריקאי "טיים". היא כוללת: סיפוח הגולן, ביקעת הירדן, חוף ים-המלחה, רכס הרי יהודה ושומרון, רצועת עזה, מזרח ירושלים, צפון סיני, שארם-אל-שייך. מדבר ירי אלון השבוע מסתבר כי התוכנית כולה נשארה על כנה, מלבד סיפוח רצועת עזה, וכי במקום צפון סיני מבקש אלון לספח כעת רק את "פיתחת-רפיח" — האיזור המצוי בין רפיח לאל-עריש.

